

Ахмет Байтұрсынов атындағы
Қостанай мемлекеттік университетінің студенттер газеті

Білім жарысы

Январь 2016, №1 (136)

1998 жылғы 22 наурыздан шыға бастады

Бізде медициналық орталық бар!

Соңғы жылдары жастардың денсаулығы көпшілікті алаңдатып отыр. Өсіресе, қолқа демікпесі, артериалдық гипертония, созылмалы бронхит ауруларымен тіркелген студенттердің саны көбейген.

5 бет

Үздік ондық

КМУ-дың үздік 10 студенті анықталды. Шашасына шаң жұқпаған кіл жүйріктер жаңа жылдық шырыша кешінде марапатталды.

7 бет

Предприниматель – в Золотой книге

Как известно, в конце прошлого года состоялся традиционный ежегодный зимний бал Золотой молодежи Костанайской области.

4 стр.

Конфликт "отцов и детей"

Скорость звука - страшная сила. Родители говорят нам что-то в 20 лет, а доходит только в 40.

6 стр.

Главное событие

Турнир на кубок ректора

Гульнур КАБДЫБЕКОВА,
студентка 1 курса ГСФ
специальность
«журналистика»

В Костанайском государственном университете имени А.Байтұрсынова 22-24 января прошел 10-й юби-

лейный международный дебатный турнир на кубок ректора «КГУ CUP-X».

Глаголом жець сердца людей можно охарактеризовать дебатное движение в целом. Словом, как известно, можно повести

за собой, вдохновить, утешить и приободрить. Помимо самого предмета беседы, по речи многое можно узнать о человеке, о его характере, воспитании и интеллектуальных способностях. Грамотная речь и умение точно и к месту подобрать слова всегда про-

изводят приятное впечатление. Некоторые обладают талантом красноречия с рождения, другим же надо приложить немало усилий, чтобы познать специфику ораторского искусства. А чтобы сделать этот процесс увлекательным и разнообразно-познавательным,

тебе помогут дебаты. Дебаты, которые проводятся, в нашем университете отличаются от обычных тем, что они проходят по определенным правилам, регламенту.

В январе 2016 года прошел десятый юбилейный международный турнир

по парламентским дебатам КГУ «Суп X». Ежегодный дебатный турнир - это традиционное мероприятие, которого все с нетерпением ждут, не только участники, но и наши студенты.

Продолжение на 4-й стр.

Ой — молғам

Арзан көңіл көтеру кімге керек?

Жұпар ҚОЖАХМЕТОВА,
ГӨФ журналистика
мамандығының 3 курс
студенті

Біздің қауым тойшыл халық. Лайым, солай болсын. Қазақтың тойы таусылма-сын. Соңғы жылдары тойдағы жөн-жоралғылар өзгеріске түсіп, арзан көңіл көтеруге айналып бара жатқандай. Қыз бен жігіттің ата-аналары өзара келісіп, қоржын-киттің қандай болуы керектігін айтып, саудаласып отыратыны өтірік емес. Сөйтіп, бір-бірін ешқашан көрмеген, танымаған екі ел та-

нысып, табысып, туыс болады. «Құда мың жылдық» деп, құдасын құдайдай сыйлаған қазағым. Сол себепті болар, тойдағы жөн-жоралғыларға үлкен жауапкершілікпен қарап, үлкендер бір-бірінің көңілін қалдырмауға тырысады. Бірақ, тойды бәсекеге айналдырудың кімге керектігі бар? Қазақтың қарапайым құдалығы қазір бағалы бұйымдар, киіт, дорба, қымбат арақ-шараппен ерекшеленуде. Би мен ішімдік тойдың сәніне айналды. Бәлкім, мұның бәрі заманның ағымына қарай өзгеріп жатқан шығар...

Мәртебелі мамандық

Ұрпақ тәрбиесі — ұлт болашағы

Балбөпе ЕЛЕУБАЕВА,
ГӨФ филология
мамандығының 2 курс
студенті

Ұстаз — жас ұрпақтың тәрбиешісі, бағыт-бағдар берер ақылшысы. Жауапкершілігі мол мамандықтың иелері зерделі де зерек, парасатты және патриот жастарды тәрбиелеуге ат салысуда.

Ұстаз — ұлағатты есім. Оған ешкім күмән келтірмес. Шәкірттерін білім нәрімен сусындатып, баға жетпестей тәлім-тәрбие беріп, жақсы қасиеттерді баланың бойына дарытып, адамгершілік рухта бағыт-бағдар беретін ұстаздарымыздың бұл өмірде еңбегі өте зор. Сондықтан олардың адал еңбегі барша жұрттың құрметіне бөленеді, бөленуге тиісте. Өйткені, ұстаз бар жақсыға лайықты!

Ұстаз! Осы бір ауыз сөзде қаншама мән-мағына жатыр десейсіңші. Бала да дана да, қарапайым жұмысшыдан бастап парасатты қоғам қайраткерлеріне дейін осы жанға қарыздар. Адам баласының жүрегіңде қаліп тұтып, құрметтейтін екі ұғым болса, соның бірі мұғалім. «Ұстаз болу өз уақытыңды аямай, өзгені бақытын аялау» деп Мұхтар Әуезов айтқандай, уақытпен санаспай балалардың болаша-

Мектептің жүрегі — мұғалім

Ұстазым менің, ұстазым...

Айсұлу ЗИМИНА,
ГӨФ журналистика
мамандығының 1 курс
студенті

Мектеп біздің екінші үйіміз. Әр бала бойына білімді, тәрбиені, өнерді мектептен қалыптастырады. Әрине, бұл әрбір мектеп мұғалімдерінің қажырлы да, қайратты еңбегінің арқасында келеді. «Шәкіртсіз ұстаз тұл» — деп Абай атамыз айтқандай, әрбір ұстаз өз бойындағы жақсы қасиеттерін, білімін әрбір баланың бойына сіңіруге, олардың болашағына жол ашуға еңбек етеді. Әр оқушының нәтижесіне бірге қуанады, қайғысына ортақтас бола алады. Ұстаздардың қатаңдық танытатын кездері де болады. Әрине, бұл тұста біз олардың жан дүниесін түсінуіміз керек. Олар біздің болашақта төзімді, шыдамды болуымызға ықпал еткендігі.

Ұстаз — ұлы қасиет. Ұстаз бала бойына білім нәрін сусындататын жан. Абай атамыз «Сен де бір кірпіш дүниеге, Кетігін тап та, бар қалан»

— деп, айтқандай әр оқушыға білім беріп, оған өмірлік бағыт сілтеп өмірге «кірпіш» болып қалануыма үлес қосқан алғаш қолыма қалам алғызып, «А» әрпін үйретіп хат танытқан алғашқы ұстазым Жарысқызы Майрағұл Тәртіпті, тәрбиелі, инабатты, жаны таза биік рухты адам болып қалыптасуыма сынып жетекшісі Байғыныс Әртесханнның еңбегі зор. Білімге, ғылымға жол сілтеп мектеп қабырғасында жүргенде аудандық, облыстық сайыстарда нәтижелерге қол жеткізуіме аянбай тер төккен ұстазым Елібаев Аян Хабиболлаұлы жайлы айтып жеткізу мүмкін емес. Әрине, мектебіміздегі әр мұғалім өзінің ерекше қасиеттерімен, білім беру тәсілдерімен, өзіндік іс-әрекеттерімен ерекшеленеді. Дегенменде барлық мұғалімдер жайлы жаузу мүмкін емес. Сол себепті барлық аты аталмаған мұғалімдерге ризашылығымды білдіріп басымды иемін. Ұстаздардың үміттерін ақтауға тырысамын.

Сын түзелмей мін түзелмейді

Жарымжан жарнамалар

Айзат АСЫЛБЕК,
ГӨФ журналистика
мамандығының 4 курс
студенті

Қаламыздағы мемлекеттік тілде жазылатын жарнамалар мен маңдайшалардағы мәтіндер туралы талай рет жазылып, айтылып жүр. Бірақ, бұл мәселе баяғы жартас бір жартас күйінде қалып отыр.

Көшедегі жарнама тақталарына көзіңіз түссе тұнып тұрған жазуларды байқайсыз. Жақын барып, мемлекеттік тілдегі мәтінді оқысаңыз, қатеден көз сүрінеді. Осы аталған мәселені шешу мақсатында «Нұр Отан» партиясы

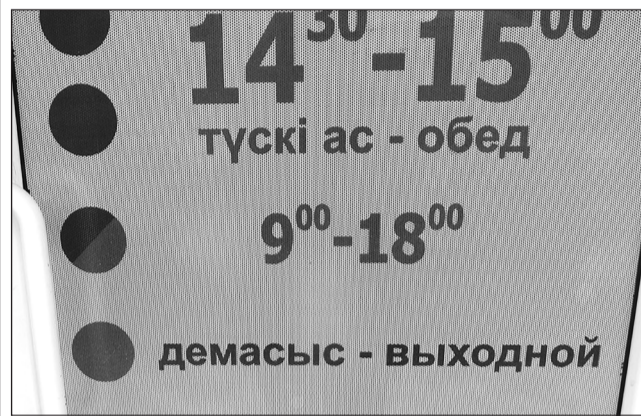

Өзім осы мақаланы жазу барысында облыс орталы-

мазмұны өзгеріп, мән-мағынасы қашатыны белгілі. Тілге тиек етіп отырған қате біреу болса үндемес едік. Дәл сол жердегі «ұйықтар», «балалар колготтары» деген сөйлемдерден ештеңені түсінбедік.

Облыс орталығындағы «Карандаш» кеңсе тауарларын сататын дүкенге жұртшылықтың жиі баратыны белгілі. Аталған сауда орнының алдындағы «демасыс», деген сөзді қалай түсінуге болады? Ол бәлкім «демалыс», болар. Осы жағын ажырата алмадық.

Орталық базар аумағына қарай беттедім. Осы маңдағы «АйнаLine» дәріханасының қасындағы жарнамалар кімнің болсын назарын бірден аударады. Осындағы «Жіһаз корпусы жасау» деген сөйлемнің де мағынасына мән беріп қарасаң едәуір қате екендігі бірден көзге ұрады. Меніңше, дұрысы «Жіһаз корпусын жасау» емес пе?! Сондықтан мұндай атауларды жазған кезде білікті мамандардың ақыл-кеңестеріне сүйену керек сияқты. Сіз қалай ойлайсыз?...

Қостанай облыстық филиалының «Жас Отан» жастар қанаты мен облыстық тілдерді дамыту басқармасы «Тіл тазалығы» акциясын ұйымдастырғаны белгілі. «Жас отандықтардың» рейдтері кейбір фирма, сауда орындарының жауапты басшыларына ой салған секілді. Себебі, мұндай рейдтердің барысында оны ұйымдастырушылар жарнама берушілерге көрген түйгендерін айтып, одан қорытынды шығару жағын еске салады.

Біздің қазақ «Көрген көзде жазық жоқ» дейді.

Достық — ұлы күш

Менің таныс та бейтаныс кейіпкерім

Перизат ОҢАЙБЕК,
ГӨФ журналистика
мамандығының 1 курс
студенті

Достық — адамдардың бір-біріне адал, қалтқысыз сеніп, ортақ көзқараста болатын қасиеті. Достық өзара жауапкершілік пен қамқорлықтың, рухани жақындықтың белгісі.

Нағыз достық кісіге шабыт беріп, өмірде кездесетін түрлі сәтсіздіктерге мойымауға, басқа түскен қайғы мен қиыншылықты бірге көтерісуге жәрдемдеседі. Адамдардың бойында кездесетін жігерсіздік, қызбалық, тұйықтық сияқты қасиеттер нағыз достарға кедергі бола алмайды. Керісінше, нағыз достық осындай кемшіліктерден арылуға көмектеседі. Дос таңдай білу — өмір-

лік максаттардың бірі. Достық — оңай, ал оны сақтай білу — қиынның қиыны. Сенім мен жарқын көңіл достықты берік ететін тірек саналады. Өзі шынайы дос бола білген адамның достары да көп болады және жер бетінде өзін жалғыз сезінбейді. Нағыз достық ештеңемен бағаланбайтын қазына.

Менің мақалама арқау болатын бейтаныс кейіпкерімді танығаным біртүрлі сәтсіздіктерге мойымауға, басқа түскен қайғы мен қиыншылықты бірге көтерісуге жәрдемдеседі. Адамдардың бойында кездесетін жігерсіздік, қызбалық, тұйықтық сияқты қасиеттер нағыз достарға кедергі бола алмайды. Керісінше, нағыз достық осындай кемшіліктерден арылуға көмектеседі. Дос таңдай білу — өмір-

дар арасынан өзіме дос іздедім және іздегенімді таптым. Оқудың алғашқы күнінен бастап екеуміздің әңгілеміз жарасып кетті. Ол — шындықты сүйетін жан. Оның маған ұнаған ең бірінші қасиеті — шынайы күлкісі. Сол күлкісі арқылы жанындағы адамдарға жайдары көңіл-күй сыйлайды. Оның әдемі күлкісін көрген адам еріксіз өзі де күледі. Ол басқалар секілді мысқылдап немесе амалсыз күлуді білмейтін жан. Қанша көңілсіз болса да қиналған сәтін сыртқа шығарып білдірмейді. Барлық нәрсеге төзіп, қандай қиындыққа болмасын қасқайып қарсы тұрады. Оның осы қасиеті мені қайран қалдырды. Бұл жанның бойынан шынайылық пен қайсарлықты ғана емес, еңбек-қорлықты, төзімділікті, шапшаңдықты, адам баласына тән барлық жақсы

қасиетті көруге болады. Берілген тапсырманы үнемі уақытында әрі тиянақты орындайды. Орнымен сөйлеп, керек жерде шындықты айтады.

Кемшіліксіз адам болмайтыны анық. Оның жалғыз кемшілігі, аңғалдығы, жуастығы болса керек. Бойындағы осы мінезін пайдаланып кететіндер де бар. Ең кереметі, менің кейіпкерім көңіліне қаяу түсірген нәрсенің бәрін ұмытып, күліп-ойнап жүре береді. Бір-бірімізді жете танып, біле қоймағанымызды түсінсем де, осы өткен уақыт ішінде оның маған демеу болғанын ұмыта алмастым.

Кейіпкерімнің бойындағы осы қасиеттер мен қабілеттер оны өзгелерден ерекшелеп тұрады. Сол үшін де мен оны сыйлаймын және екеуміздің достығымызды нағыз достық деп бағалаймын.

Зор байлық

Бізде медициналық орталық бар!

Әсел АХАН,
ГӘФ журналистика
мамандығының 3 курс
студенті

Дәрігерлердің айтуынша, соңғы уақыттары студенттердің, тіптен қазіргі барлық жастардың денсаулығы нашарлаған. Сол себепті денсаулықты жақсы деңгейде сақтау үшін алдын алу және арнайы сауықтыру іс-шараларын жүргізіп отыру керек. Осы әрекеттермен Қостанай мемлекеттік университетінің алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсету орталығы айналысады. Негізгі бағыт салауатты өмір сүруді әдетке айналдыру, яғни күнделікті спортпен айналысу, дұрыс тамақтану, жаман әдеттерден бас тарту. Осы орайда, біз медициналық орталықтың директоры Әсия Нәжіпқызын әңгімеге тарттық.

- Әсия Нәжіпқызы, медициналық орталықтың негізгі міндеті қандай?

- ҚМУ медициналық орталығы қызметкерлерінің негізгі игілікті міндеті университет студенттері мен ұжым оқытушылары, қызметкерлерінің денсаулығын сақтау. Медициналық орталық жұмысының негізгі бағыты - қауіпті, күрделенген, асқынған созылмалы аурулардың пайда болу мүмкіндігін байқап, аурудың алдын алуды хабарлап отыру. Біздің міндетімізге екпе жасау, қабылдау, вакцинация да кіреді. ҚМУ-дың барлық студенттері жыл сайын тегін флюорографиялық медициналық тексеруден өтеді. Бұл үшін №1 емхананың жылжымалы флюорокондырғысы қолданылады. Студенттердің барлығын тексеруден өткізу орталық міндеттерінің бастысы. Сонымен қатар жыл сайын университеттің медицина қызметкерлері «Сұңқар» спорт клубы ұйым-

дастырған жастарда қызмет көрсетеді

- Қазіргі таңда орталықта қанша студент тіркелген?

- Негізі, мекемеде созылмалы аурулармен тіркелген студенттер көп. Жалпы саны 3084 студент, олардың 1335-і ер бала, ал 1749-ы қыз бала. Сонымен қатар диспансерлік тіркеудегі аурулар, қолқа демікпесі, артериалдық гипертония, созылмалы бронхит, жүрек ақауларымен тіркелген студенттер де бар. Біздің орталықта мүгедек студенттер және жетім студенттер жеке қаралады. Олар үшін қала емханаларында ақылы вакциналарды тегін алып береміз. Салқын түскелі бері бізге қабылдауға студенттер жиі келе бастады. Олардың басым бөлігі «Серпін» бағдарламасымен оңтүстіктен келген студенттер екенін атап өтуге болады. Бұл климаттың ауысу нәтижесінің айқын көрінісі.

Қостанай мемлекеттік университеті Қостанай облысының денсаулық сақтау Департаментінің бұйрығы бойынша медициналық қызмет көрсету сапасын жақсарту мақсатында Қостанай қаласындағы №1 емханаға бекітілген. Өйткені ҚМУ ірі ЖОО-ның бірі және оның көптеген студенттері қалалық емес. Медициналық орталыққа көмек сұрап келген студенттер, қажеттілік жағдайында дәрігерлік түбіртек алып, емханаға жолдама алады.

- Медициналық тексеру қандай уақыттарда өткізіледі?

- Студенттердің медициналық орталықпен алғашқы танысуы қабылдау комиссиясы жұмысы мерзімінде медициналық орталық қызметкерлерінің медициналық анықтамалық тіркеу және

түсіндіру жұмысын жүргізу кезінде басталады. Медициналық орталықпен екінші таныстық міндетті медициналық тексеру барысында өтеді. Жыл сайын қыркүйек айында бірінші курс студенттерінің медициналық тексеруі өткізіледі. Тексеру барысында денсаулығы нашар, асқынған немесе созылмалы аурулармен ауыратын студенттер анықталып, тіркеуге алынады және динамикалық бақылауда болады. Өз уақытында диспансерлік жолмен тиімді ем қабылдайды. Медициналық тексеру кезінде студенттер терапевт, хирург, невропатолог, окулист және тағы басқа мамандармен кездеседі. Егер барлығы "дені сау" дейтін болса негізгі деңгейіне шынықтыру тобына түседі; ал егер қандайда бір сырқаты болса, онда студент арнайы деңгейіне шынықтыру тобына анықталып белгіленеді.

- №1 студенттер үйіндегі стоматолог дәрігер кабинеті туралы айтып өтсеңіз.

- Иә, біздің университетіміздің студенттер үйінде стоматолог дәрігер қабылдау жүргізеді. Қаралып, кеңес алу студенттер үшін тегін. Емдеу барысында жеңілдіктер жасалады. Сонымен қатар бөліп төлеу жағы да қарастырылған.

- Салауатты өмір салтын ұстануды насихаттау жү-

мыстары қаншалықты жиі жүргізіледі?

- Ай сайын медициналық кеңес тарату мақсатында денсаулықты сақтау және нығайту, жастардың санитарлық-гигиеналық мәдениетін көтеру үшін дәрістер, әңгімелесулер және тағы басқа санитарлық-ағарту жұмыстары жүргізіледі. Бұл үшін салауатты өмір сүру орталығының арнайы мамандандырылған дәріскерлері жұмылдырылады. Біз қалалық денсаулық сақтау орталығымен бірігіп студенттерге дәрістерді жиі оқимыз. Тақырып әр түрлі болғанымен, мақсат айқын. Ол - салауатты өмір салтын ұстануды насихаттау. Денсаулық сақтау орталығы студенттер үйінде «Салауатты өмір салтын ұйымдастыру» тақырыбында еріктілердің тренингін өткізген болатын. Барлық қатысушылар сертификат алды. Бұл жыл сайын өтетін тренинг.

- Студенттердің денсаулығы дәрігерлердің бақылауында дейсіз ғой.

- Әрине, ай сайын жатақхана студенттеріне тері аурулары, педикулезге байланысты алдын ала тексеру шаралары жүргізіледі. Аптасына бір рет бөлменің санитарлық жағдайына, тұрмыстық бөлме мен санитарлық тораптарға рейд жүргізіледі. Медициналық орталықтың қызметкерлері жүйелі түрде оқу ғимараттары, жатақхана коменданттары, техникалық қызметкерлер құрамына санитарлық ережелерді, талаптарды сақтау мен орындау туралы санитарлық нұсқаулықтар жүргізеді.

- Медициналық орталықтар қайда орналасқан?

- ҚМУ-дың медициналық орталығы оқу орны мен студенттер орналасқан аймаққа жақын кабинеттерге орналастырылған үш медициналық бақылау орталықтарынан тұрады. Бірінші медициналық бақылау орталығы А. Байтұрсынов көшесі 47 мекенжайындағы бас ғимаратта, екінші медициналық бақылау орталығы Наурыз шағын ауданында орналасқан, үшіншісі №2 Студенттер үйінің жанында.

Ғылымға көңіл бөлсеңіз

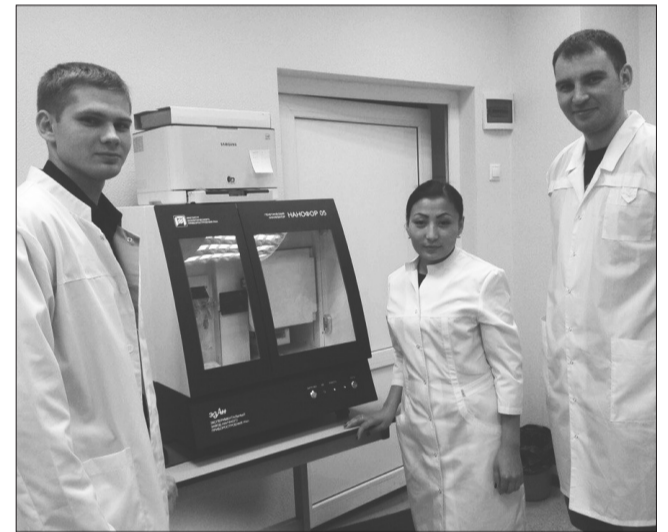
Зейінділердің зертханасы

Жұпар ҚОЖАХМЕТОВА,
ГӘФ журналистика
мамандығының 3 курс
студенті

«Өнер-білім бар жұрттар, тастан сарай салғызды» деп келетін Ы.Алтынсариннің өлеңін бәріміз жаттап өстік емес пе. Қазақтың қара өлеңінде айтылған ғылым игеру мәселесі барлық елдерде бірінші орында тұр. Біздің ҚМУ-да жас ғалымдардың шоғыры бар. Олар университет қабырғасында теориялық біліп ала жүріп, білімдерін практика арқылы да шыңдай алады. Ол үшін арнайы зертхана жұмыс істеп тұр.

тамасымен құрылған. И.Бейшова Қазақстан Республикасының ең жас ғылым кандидаты және «Қостанай облысы жастары Алтын кітабының» ғылым номинациясы бойынша лауреаты екенін атап өтейік.

Индира Салтанқызы тоғыз ғылыми еңбектің авторы. Қазіргі таңда тәрбиеленіп жүрген жеті шәкіртінің (магистранттар) бесеуі диссертация қорғап, сол жазған еңбектерін шындап, мемлекеттік бағдарлама аясында грант иегерлері атанып отыр. Бытырғы жылы ұтып алынған 14 гранттың қаржысы 120 млн. теңгегі құрап отыр. Аталған қаржыға зертханаға қажетті жаңа құрылғылар сатып алынды. «Заманауи озық құрылғылар жас ғалымдардың жұмыстарын жеңілдетіп, бастаған істің

Университеттің қарамағындағы ғылыми-өндірістік зертхана – аграрлық сектордағы барлық бағыттағы технологияларды өңдейтін ірі ғылыми орталық. Осы бағытта білікті мамандар даярлап, білім беру саясатын жүргізіп отырған бірден бір базалық орталық. Ол жерде студенттер, магистранттар мен докторанттар бірігіп жұмыс істейді.

Аталмыш зертхана университеттегі ғылымға қызығушылықтары бар жастардың білімдерін жетілдіру мақсатында құрылған. Онда аграрлық-биологиялық және мал шаруашылық факультетінде білім алып жүрген студенттер үшін арнайы дәрістер оқытылады. Сонымен қатар, қаламыздың мектеп оқушыларына арналған үйірме де бар. Курстық, дипломдық жұмыстар және магистрлік диссертация жазу барысында кез-келген білім алушы келіп, мамандардың көмегімен өз тақырыбына байланысты зертханалық жұмыс жүргізіп қосымша дерек таба алады. Арнайы талдау және зерттеу тобында білім алып жүрген магистранттар да бар. «Бұл ғылым жолында жүрген жастар үшін үлкен мүмкіндік» деп атап өтті биология және химия кафедрасының аға-оқытушысы Бейшова Индира Салтанқызы.

Зертхана дәл осы Индира апайымыздың бас-

нәтижелі болуына септігін тигізеді» дейді зертхана мамандары.

Азық-түлік және ауыл шаруашылық өнімдерін өндіруде Қазақстанның мүмкіндігі мол. Оған біздің елде қажетті нәрсенің бәрі бар. Еліміз соңғы жылдары әлем бойынша үн экспорттаудан бірінші, бидайды сыртқа шығарудан 5-ші орында тұр. Алдағы уақытта ауыл шаруашылығына инновациялық технологияларды енгізгеннен кейін оның түрлері де, көлемі мен азық-түлікті экспорттауда артпақ. Осыған байланысты азық-түлік қауіпсіздігінің проблемасы бүгінгі ең өзекті мәселенің бірі. Зертханада азық-түлік өнімдерінің қауіпсіздігін тексеретін арнайы мамандар бар. Күнделікті тұтынатын тағамдардың құрамын және адам денсаулығына пайдасы мен қаншалықты зияны бар екенін анықтау зертханада жұмыс істеп жүрген жас мамандар үшін тіпті қиын емес. Атап өтетіні, мемлекеттік бағдарлама бойынша бөлінген грант қаржысының көп бөлігі зертханаға дәл осы сала бойынша құрылғы алуға жұмсалған.

Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына арнаған Жолдауында XXI ғасыр білім, ғылымның ғасыры екені айтылады. Олай болса, елімізді өркендету үшін білімді жастар керек. Ал білімді болуы үшін жақсы оқып, үйреніп, ізденуден жалықпау керек.

Главное событие

Турнир на кубок ректора

Продолжение. Начало на 1-й стр.

Это уникальная возможность встретиться с дебатерами из разных регионов Казахстана, а также Российской Федерации. КГУ «Сур-Х» - в этом году отметил свой долгожданный юбилей под эгидой празднования 25-летия Независимости Республики Казахстан. К слову сказать, наверное, это единственный вуз Казахстана, который проводит свои турниры на кубок ректора международного значения, в котором в этот раз приняло участие более 80 команд. По традиции в двух языковых лигах: казахской, русской. Главным судьей турнира был основатель и первый президент дебатного клуба «Ахмет Ұрпақтары» Жанболат Абилов.

Темы резолюций были самые, что ни на есть разные, но все они посвящены актуальным политическим, экономическим, социальным, философским проблемам нашей жизни.

Хотелось бы отметить,

что студенты нашего региона не принимали участия в турнире. Это позволяет почувствовать себя уверенней, и обеспечивает более беспристрастное судейство.

По итогам 2-х дневного турнира «Лучшим спикером» признали Аширала Бауыржана и Конурбаева Руслана, г.Астана. Номинации «Лучший судья» удостоились дебатыеры клуба «Ахмет Ұрпақтары» Кенжегүл Жанболат и Асия Сактаганова.

Именно здесь в ожесточенных схватках столкнулись страстные ораторы Казахстана и России. Но в каждой игре есть свой победитель. В русской лиге I место одержала команда «Феминисты» - Владимир Язовский из г.Челябинска и Евгений Бедьч г.Рудный, которые впечатлили всех своим выступлением. II место у команды «Искусство войны» - Тлеугалиев Бауржан, Меркеш Райымбек ДК «Парасат», г. Астана. III место за командой "12 лет дебатов" - Бекзат Тасмагамбет, Алмас Саптаев, г. Кокшетау.

По результатам проведенного турнира в казахской лиге места распределились следующим образом: призовое место по праву досталось команде «Болат» - Бкылас Жеткер, Абдигалиев Жандәулет ДК «Парасат» г.Астана, II место у команды «Мәкен үшін» - Ермек Елберген, «Діл-

мар-КУАМ» - Салтанат Тұрсынхановна, г.Кокшетау, «Оратор» г.Астана, III место удостоилась команда «Боинг - 777» - Джунусова Жұлдыз, Аширала Бауыржан ДК «Жеті Жарғы», г.Астана.

Благодаря поддержке ректора КГУ им.А.Байтұрсынова Валиева Х.Х., профсоюзной организации университета, центра развития молодежных инициатив и дебатному клубу «Ахмет Ұрпақтары» юбилейный международный дебатный турнир прошел на высоком уровне. В работе дебатного турнира были задействованы более 100 студентов. Все участники получили большое удовольствие от игр, соперничества и не переставали повторять, что ценность КГУ «Сур-Х» заключается в преданности традициям и уважению к вкладу предыдущих поколений дебатеров.

Общественные дела

Молодой предприниматель - в Золотой книге

Амангуль УСТЕМИРОВА

Как известно, в конце прошлого года состоялся традиционный ежегодный зимний бал Золотой молодежи Костанайской области.

И впервые, для такого праздника был установлен своего рода дресс-код - для девушек бальные или вечерние платья, а парни выглядели деловито и очень официально - строгие костюмы

того цвета, с листьями вкладышами фольгированными золотым орнаментом. Каждому лицу, удостоенному чести быть занесенным в Золотую книгу молодежи, отводится одна страница, на которой помещается фотография размером 10 на 15 см и текст, раскрывающий его успехи. В этом году в Книге появилось еще 10 новых страниц с новыми именами лауреатов.

В числе лауреатов и ма-

тенциал университета можно было заняться инновационными проектами. Из его первого проекта выросло четыре. Первый - автоматическое отклонение света в комнате. В отличие от дорогостоящих вариантов, это ниже по себестоимости и оригинально - датчики считают количество человек, находящихся в комнате, и отключают свет, как только выходит последний человек.

Есть еще проект, над кото-

и фракки, придают особую торжественность мероприятию. Кстати, поскольку бал проходил накануне Нового года, многие прихватили с собой карнавальные маски. Но не долго скрывали свои лица за масками. Именные сертификаты новоиспеченным лауреатам вручил сам аким области Архимед Мухамбетов, поэтому лауреаты поднимались на сцену не скрывая улыбок и лиц.

Золотая книга молодежи Костанайской области учреждена в 2005 году в целях общественного признания личных заслуг молодых людей, которые сумели достичь успехов в области интеллектуальных, творческих, спортивных, научных, производственных достижений мирового и республиканского уровней и представителей молодежи, имеющих заслуги в реализации государственной и региональной молодежной политики. Среди лауреатов представители спорта, культуры, политики, образования, науки и предпринимательства. Решение о занесении в Золотую книгу кандидатур молодежи принимается Советом по делам молодежи при акимате Костанайской области на основании представления конкурсной комиссии. А лицам, занесенным в Золотую книгу, вручаются именные сертификаты за подписью Акима области, имеющие номерной знак. На сегодняшний день в книге 172 лауреата. Среди них, к слову сказать, немало представителей Костанайского Государственного университета им.А.Байтұрсынова.

Сама книга изготавливается из плотного тонированного картона, форматом 35 на 45 см., в обложке золо-

гистрант нашего университета Карцев Никита, который получил сертификат в номинации «Предпринимательство».

Никита - выпускник КИ-НЭУ 2013 года. Будучи студентом участвовал в различных проектах. В частности, став победителем конкурса «STARTUP» организовал бизнес по проведению обучающих семинар-тренингов по основам предпринимательства, где они вместе со своим единомышленником делятся опытом по организации маркетинговых кампаний и секретами продвижения продукции через интернет-сайты и социальные сети.

Но главное, как мне кажется все-таки в его жизни, это научные проекты, которые могут быть воплощены в производство, и которые приносят не только экономическую выгоду, но и пользу нашей стране. В 2014 году Никита Карцев с проектом по энергосбережению «Умный свет» стал финалистом ежегодного конкурса «Atameken Startup» и «Бизнес прорыв», прошедших под эгидой Национальной палаты предпринимателей. А в статусе победителя конкурса инновационных проектов, организованного фондом «Даму», стал обладателем гранта в размере 2 млн. тенге.

После окончания университета, Никита некоторое время проработал в КИ-НЭУ, преподавал технические дисциплины, возглавлял совет молодых ученых. Нужно сказать, что в вузе ему, как говорится не мешали, а создавали условия для реализации его идей. Он и для этого пошел работать в вуз, чтобы используя научный по-

граммированного отклонения розеток в квартире. Удобно для родителей, которые хотят контролировать, сколько их ребенок сидит за компьютером. Также Никита планирует запустить для реализации любопытное устройство «Чуткий сон». Для родителей малышей. Если ребенок, спящий в темной комнате, проснется и заплачет, устройство сработает. Медленно включится свет, заиграет успокаивающая музыка. Еще один проект - сигнализация для лампочки. Их часто выкручивают в подъездах. Теперь это будет сложно сделать, оставаясь незамеченным.

В настоящее время Никита магистрант 1 курса специальности «мехатроника» Костанайского Государственного университета им.А.Байтұрсынова. Услышав о программе ГПИИР, Никита сразу же решил воспользоваться этой возможностью. Бесплатное обучение дает ему возможность сэкономить на учебе, а вырученные деньги вкладывать в свои проекты.

К тому же, государственная программа инновационно-индустриального развития позволяет магистранту узнать намного больше информации, поскольку занятия ведут ученые из ближнего и дальнего зарубежья. Да и у него будет возможность пройти стажировку в ближнем или дальнем зарубежье. А научная база и кадровый потенциал университета приведут его к новым открытиям и новым проектам.

Мы, поздравляем Никиту с его победами и желаем дальнейших успехов во благо нашей страны и нашего университета.

Наука

ИННОВА-2016

Амангуль Устемирова

В Костанайском государственном университете прошла традиционная международная научно-практическая конференция «Иннова-2016».

В работе конференции приняли участие ученые вузов Казахстана, России и Казахстана. Конференция была организована по 4 направлениям - современная роль преподавателя в высшей школе, совершенствование процесса реализации образовательных программ, развитие практико-ориентированного обучения, полиязычное образование в системе высшей школы: тенденции и перспективы. Участие в обсуждении при помощи интернет-технологий приняли преподаватели из Хакасского государственного университета им. Н.Ф. Катанова, с которыми КГУ связывают давние партнерские отношения.

Преподаватели вузов, магистранты Казахстана и России обсуждали вопросы полиязычия в высших учебных заведениях, дуального образования, совершенствования работы эдвайзера, дистанционного образования, реализации личного потенциала студентов.

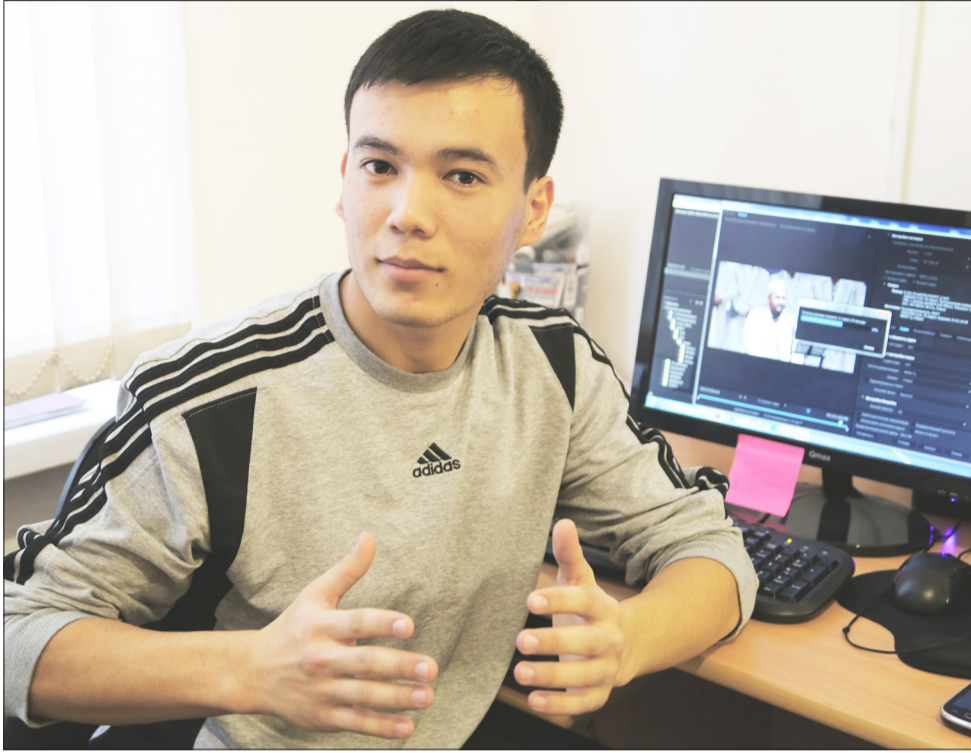
Один из обсуждаемых и актуальных тем сегодняшнего дня - практико-ориентированная подготовка студентов.

К сожалению, образование в большинстве своем книжное, что конечно же, не всегда соответствует практике, особенно на производстве. Проработав много лет в электроэнергетике, придя работать в вуз, мне удалось построить базу действующей подстанции. А на помощь пришла компания КЕГОК и оказала большую поддержку в этом вопросе. И впоследствии этот полигон дал многое для студентов. Здесь они впервые увидели предприятие в действии. Человек мыслит образами, если только чертить на доске, студент сложные задачи не поймет. Работая в КГУ. им. А. Байтұрсынова, возил студентов на предприятия, чтобы они знали, куда они придут завтра работать, что такое трансформатор, линия электропередач. Из этих ребят выросли прекрасные специалисты, - говорил о своем опыте кандидат технических наук Юрий Гладов

Преподаватели уверены, обмен мнениями и опытом работы позволит улучшить качество профессионального образования и, в конечном счете, уровень подготовки специалистов.

Бәрекелді!

Үздік блогер атанды!

Қымбат ДОСЖАНОВА

Университетіміздегі белсенді жас, ГӘФ журналистика мамандығының 3 курс студенті Жанболат Кенжеғұл massaget.kz танымдық порталының 2015 жылғы үздік блогері атанды.

Аталған сайт республика жастарының арасында кең қолданысқа ие. Портал танымдық бағытта жұмыс істейді. Былтырғы жылғы белсенді қолданушылар арасында байқау жариялап, оқырмандардың дауыс беруі арқылы «Үздік блогерді»

анықтады. Байқауда еліміздің түкпір-түкпірінен көптеген қатысушылар бақ сынады. Сауалнама қорытындысы бойынша КМУ-дың студенті Жанболат Кенжеғұл көптің ішінен топ жарып үздік атанды.

Жеке блогты осыдан бірнеше жыл бұрын аштым. Оған бір материал орналастырумен шектелген болатынмын. Себебі, қызықсыз болып көрінді. 2015 жылдың күз айында «Есіл еркесі» атты massaget.kz порталының белсенді блогерімен танысып, пікірлестім. Астаналық студенттің ойлары көңілімнен шықты. Осылайша,

тоқтап қалған жұмысты қайта жалғап, блог жазуға кірісіп кеттім,-дейді Жанболат Кенжеғұл.

Жанболаттың «Санталау Клауза хат» жазбасы республикалық abai.kz ақпараттық порталына жарияланған болатын. Аталған жазбаға оқырмандардың пікір білдіргені тағы бар. Үлгілі студент ВК және фейсбук әлеуметтік желілерінде «Жастар үні» деген атаумен топ ашып, түрлі тақырыптағы жазбаларын орналастырып жүр.

Жеңімпазды құттықтай отырып, шығармашылық табыс тілейміз!

Біздің сұхбат

Білімді жастар – ел болашағы

Әлібек АХМЕТБЕК,
ГӘФ журналистика мамандығының 3 курс студенті

Оқу орнындағы аударма ісі мамандығының 4 курс студенті Ольга Суняйкина Америка Құрама Штаттарына барып білім алып келді. Ол шетелде жүріп испан тілін меңгерген. Мұхит асып, білім қуған шәкірттің алған әсерін сұраған едік.

- АҚШ-тың білім беру жүйесінде қандай өзгешеліктер бар?

- Екі елдің білім беруінде ерекшеліктер мен айырмашылықтар өте көп. АҚШ-тың оқытушылары бакалавриат және магистратура бағдарламалары бойынша пәндердің тапсырмаларын электрондық поштаға жібереді. Сабақ уақыты мен оқытушыларды студенттердің өздері таңдайды.

Сабақ кестесін әркім өзі құрастырады. Осындай бірнеше ерекшеліктерді атауға болады.

- Шетелдік оқу орнынан не үйрендіңіз?

- Шетелде білім алу арқылы мен өзіме көп жаңалық аштым. Мәселен, АҚШ-та оқып жүргенде испан тілін меңгердім. Испан тілін білу саяхаттап жүргенде үлкен септігін тигізді. Оқыған пәндеріміздің бірі – жазу мәнері болды. Ол сабақта шығарма, рефераттарды өз мәнеріміз бойынша жазуды үйретті.

- Өзіңіз үшін қандай жаңалық аштыңыз?

- Мен таң қалдырғаны АҚШ-тың көптеген студенттері біздің еліміз туралы мүлде білмейді. Бірақ, Польша елінен келген студенттердің көбісі Қазақстан Республикасын, ұлттық дәстүрлерімізді, астанамызды біледі. АҚШ-та көптеген достар таптым. Доминикан Республикасы және Жаңа Зе-

ландия студенттерімен бірге тұрдым. Шотланд және Испан елінің студенттерімен білім алдым. Польшада оқыған кезімде Ресей, Украина, Түркия, Франция, Португалия студенттерімен достастым, мәдениеттерімен таныстым. Көбісімен әлі де араласып тұрамыз, олардың Қазақстанға келетін ойлары да бар.

- Біздегі білім беру жүйесіне қандай жаңалық енгізер едің?

- Біздегі білім беру жүйесі маған ұнайды. Кредиттік жүйенің де өзіндік артықшылықтары бар. Шетелдік тәжірибеден өзімізге жақсысын алуға болады. Мысал, сабақ кестесін студенттердің өздері құрса. Біздің алып жатқан біліміміз жоғары, шетелдікінен кем емес. Менің мамандығым – аударма ісі, сол себепті, мамандығымға байланысты ағылшын және қосымша екінші тілді меңгерудемін.

Топ жарған

Жекпе-жек

Алмас БАЙДРАХМАН,
ГӘФ журналистика мамандығының 1 курс студент

«Головкинді жеңу үшін адам айтқысыз боксшы қажет». Бұл өткен ғасырдың соңғы жылдарындағы орта салмақтағы әлем чемпионы және 4 чемпиондық белбеуді жинаған алғашқы боксшы Бернард Хопкинстің біздің отандасымыз туралы айтылған сөздері. Владимир Кличко да «қазірге кезде Геннадийге лайық бәсекелес жоқ» деп есептейді. Әлем

халқы әйгілі «Madison Square Garden» шаршы алаңында Головкиннің кезекті жеңісіне куә болды. Головкин өз-өзіне сенімді түрде уақытынан бұрын, керемет стильде қарсыласынан басым түсті.

Давид Лемье IBF бойынша чемпион болғанымен, Геннадийді айқын фаворит деп есептеуге болар еді. Біріншіден, 2011 жылы Давид техникалық нокаутпен Марко Антонио Рубиоға жол берген болатын. Үш жылдан кейін, Головкин мексикалықты екінші раундта құлатып, оп-онай жеңіске жеткені есімізде. Екіншіден,

Давидтің алғаш рет мықты басым қарсыластан басым түскеніне бір жыл да өткен жоқ. Алайда, Головкинге қарсы тойтарыс бере алмады. Осылайша Головкин өзінің 33-інші жекпе-жегін сәтті аяқтады.

Головкиннің өзге де қарсыластары туралы бірер ой. WBO белдігі ирландық Энди Лиге тиесілі. Энди Ли Головкиннен қашпайтыны және онымен шаршы алаңға шығуға қызығушылық білдіргені қуантады. Ли чемпиондығын сақтап қалу үшін 19 желтоқсанда әлі жеңіліс

таппаған британдық Билли Джо Сондерспен кездесу өткізеді. Ли-Сондерс жұбының жеңімпазын шаршы алаңда Геннадийге қарсы көру спорт сүйер қауым үшін өте қызық болар еді.

WBA-ға келер болсақ, мұнда Геннадий Головкиннен басқа тағы екі чемпион бар. Олар: Крис Юбэнк және Даниэл Джейкобс. Бірақ WBA өз чемпиондарын Геннадиймен кездестіруі екі талай. Юбэнк, Сондерс, Джейкобс. Екеуі де мықты боксшы. Бірақ, шаршы алаңда отандасымызға тең келетін қарсылас деп айтпас

едім.

Соңғы және профессионалды бокстағы ең беделді тұжырымдама – WBC. Бұл тұжырымдамада чемпион Мигель Котто.

Флойд Мейвезер спорттық мансабын аяқтады, Мэнни Пакьяо Филиппин елінің президенті болуға дайындалып жүр, Владимир Кличко ешкімге бәсекелес бол алмайды, ал Роман Гонсалестің салмағы тым аз. Әлемдік бокста танымал болып жүрген екі боксшы – Мигель Котто және мексикалық супержұлдыз Сауль

Альварес. Геннадийдің келесі қарсыласы кім болса да, Головкин айқын басымдықпен жеңіске жетері анық.

Кәсіпқой бокс жай ғана спорт емес. Бұл үлкен бизнес. Головкин-Канелло немесе Котто-Головкин жекпе-жектері шамамен 1 млн. PPV жинап, ұйымдастырушыларға қомақты қаржы әкелетінін барлығы түсінеді. Сондықтан, отандасымыз Геннадий Головкинге мықты боксшының қарсылас болғанын тілеймін. Себебі, қарсылас мықты болғаны Головкинді шынды түседі.

Взгляд поколений

Есть мнение!

Любовь без штампа?

Жадра ЖУЛМУХАМЕТОВА, магистрант 2 курса специальность «журналистика»

Преподаватели и студенты – звенья одной цепи, однако они находятся по разным сторонам баррикад. Может быть, поэтому мнения их часто разнятся – взгляды на жизнь, воспитание и обстоятельства часто носят преподавателей и студентов на «разных волнах». Поэтому мы и решили создать новую рубрику – «Взгляд поколений». Здесь в битве сойдутся два мнения – молодого, смелого и раскрепощенного поколения, и старшего – более консервативного, рассудительного и опытного. Но в каком из них кроется истина?

Сожительство, а в народе «гражданский брак» – явление нередкое в наши дни. Для некоторых пар это один из способов узнать друг друга получше, для других – вынужденная необходимость, ввиду отсутствия возможности сыграть свадьбу. Временно или навсегда... Но в народе гуляет такая шутка, мол, будучи в гражданском браке, мужчина считает себя свободным, а девушка думает, что она замужем. Так что же несет в себе гражданский брак: хрупкие отношения или любовь, для которой штамп не имеет значения?

Своим мнением на этот счет с «БЖ» поделился кандидат философских наук и друг нашей редакции Юрий Яковлевич Бондаренко:

– Думаю, для начала следует определиться с тем, что называется «гражданским браком». Фактически это брак, оформленный в соответствующих органах государственной власти без участия церкви. У нас же этим термином принято называть неофициальное сожительство. Считаю, что если чувства между двумя людьми настоящие, то не имеет значения, как связаны их отношения. Ведь сегодня, даже будучи в официальном браке, человек не в силах удержать того, кто его не любит! Что касается надежности и защищенности женщины и детей, то здесь тоже вопрос неоднозначный. Если мужчина серьезно относится к своему отцовству и к обязательствам по отношению к женщине, то он будет заботиться о них независимо от штампа в паспорте. И наоборот. На мой взгляд, качество отношений от законности брака тоже не зависит. Есть случаи, когда люди жили без штампов в паспорте много лет, а есть и те, кто после росписи расстались через несколько месяцев. Конечно, официальные отношения более приемлемы для нашего общества, ввиду устоявшихся традиций. Но нельзя забывать о главном – какие чувства соединяют мужчину и женщину в этом союзе.

Но другим оказалось мнение студентки третьего курса гуманитарно-социального факультета Дарьи Тиминой:

– Я считаю, что гражданский брак не дает никаких гарантий, супруги в этом случае не осознают до конца свою ответственность, и в любой момент может оставить свою половинку – ведь официально обязательств нет никаких. А с появлением детей такой союз и вовсе вызывает вопросы у родителей, близких родственников... Может подобные отношения больше подходят людям, у которых за плечами уже был брак. А молодым, особенно девушкам, естественно, хочется, чтобы была какая-то сказка, свадьба, чтобы было все по-настоящему! Можно говорить и о любви навек, для которой штамп в паспорте не имеет значения, но это единичные случаи! В основном в официальный брак не вступают либо из-за того, что кто-то сомневается, либо просто нет финансов сыграть свадьбу. Но ни в первом, ни во втором случае я не вижу ничего хорошего.

Несколько фактов о «гражданском браке»

– Впервые гражданский брак возник в XVI веке в Голландии, когда ее жители не имели единой религии. Из-за этого приверженцев разных конфессий не могли венчать в церкви. Такие браки регистрировались в местных органах власти и получали статус «гражданских».

– Дети, рожденные в официальном браке, признаются их родителями автоматически. Дети, рожденные вне брака (в сожительстве), могут быть записаны на отца только по его заявлению. Если же отец откажется подавать такое заявление в органы ЗАГС и признавать ребенка, доказать его отцовство можно будет только через суд. Из этого же вытекает еще одна сложность, если ребенок не будет признан его отцом, то в случае разрыва отношений между родителями, добиться алиментов можно только после того, как факт отцовства будет доказан.

– Психологи утверждают, что критический возраст гражданского брака – 4 года. Далее такое сожительство имеет мало шансов перерасти в официально оформленный брачный союз.

– По статистике 64% малышей, которые родились в гражданском браке, становятся свидетелями свадебного торжества своих родителей.

– Говорят, что мир двоих не понять миллионам, и каждый случай уникален. Важно лишь помнить, что все же – семья – это не наличие определенных документов, а состояние души, при котором каждый человек чувствует высокую ответственность, готов идти на компромиссы, и, конечно же, любит. Искренне и безвозмездно.

Конфликт "отцов и детей"

Лаура ЖОЛДАСБЕКОВА, студентка 2 курса ГСФ специальность «журналистика»

Скорость звука – страшная сила. Родители говорят нам что-то в 20 лет, а доходит до нас только в 40.

Вопрос взаимоотношений отцов и детей актуален, но не нов. Он существует столько, сколько существует человечество. Ещё древнегреческий философ Сократ писал, что нынешняя молодёжь любит роскошь, имеет плохие манеры и презирает авторитеты. За прошедшие с тех пор тысячелетия ничего не изменилось. Проблема взаимоотношений поколений никогда себя не изживёт, хотя бы потому, что культура, которая воспитывает одно поколение, будет непонятной другому.

По закону жанра, старшее поколение считает, что их жизненный опыт

даёт им право диктовать молодёжи манеру поведения, делать замечания, читать нравоучения с высоты своих лет заставляя следовать их советам. Порой будто забыв, что были на нашем месте. Молодёжь же, в свою очередь, считает, что имеет достаточный багаж знаний, дабы поступать так, как нам кажется, правильным. А ведь зачастую мы чудом не получа-

ем нагоняй от мамы, потому что в гости приехала бабушка и встала на нашу сторону.

Бессспорно, за старшим поколением перевес в вопросах жизненного опыта, семейных традиций, нравственности и духовности. Старшее поколение называет себя гармонично развитым, получившим хорошее ещё СССРовское образование, повидавшим мир. Млад-

шой подкованности молодых? Ничего. Жаль только, что гаджеты быстро устаревают, а бесконечные развлечения надоедают и развивают инфантилизм.

Но любое общество накапливает и противоречия. В старости, происходит отставание человека от процесса изменения социальных структур, т.е. они меняются гораздо быстрее, чем стареющий человек способен к ним приспособливаться. Отсюда и недопонимания старших и младших, разделение одного мира на два. Поэтому отношения общества к старикам – это показатель его воспитанности.

Разумеется, это здорово – быть мобильным, знать языки, путешествовать по миру. Но чтобы чужая страна тебя приняла, ты должен быть ей интересен и должен уважать ее традиции. Значит, молодым остаётся делать то, что делали до них тысячи поколений: много учиться, уметь дружить, любить людей, любить свой дом, свою культуру. Культура может развиваться, лишь опираясь на традиции.

Ваше здоровье

«Не болейте!»

Томирис СУЛЕЙМЕНОВА, студентка 2 курса ГСФ специальность «журналистика»

Зимой наш организм подвержен опасности «подхватить» инфекцию сильнее, чем в любой другое время года.

Резкие перепады температуры, промозглый ветер и снижение двигательной активности являются основными причинами частых заболеваний. Отсюда низкая посещаемость школ, детсадов, университетов, и других учебных заведений. Что в свою очередь, влечет отставание по учебной программе и понижение уровня трудоспособности. Один из самых опасных вирусных инфекций – грипп.

Грипп – вирусное заболевание, поражающее слизистую оболочку верхних дыхательных путей. Чтобы уберечь свой орга-

низм от вируса полагаются соблюдать следующее: делать прививку, избегать скопления людей в периоды высокой заболеваемости, носить медицинскую маску, чаще мыть руки и укреплять иммунитет при помощи витаминов. Врачи советуют разнообразить свой рацион питания полезными продуктами: ягоды, куриные яйца, мясо, кисломолочные продукты с живыми лакто- и бифидобактериями (т.е. кефиры, йогурты, ряженка), чеснок, пряные растения (гвоздика, имбирь), мед и чай.

Если вы всё же заболели, то необходимо соблюдать постельный режим, пить как можно больше жидкости и своевременно сбивать высокую температуру. Но главное – в течение первых суток после начала болезни вызвать врача.

Симптомами болезни являются: высокая температура, ломота в теле, слабость. Насморк, кашель и прочие «простудные» признаки могут появляться сразу. Чаще они отмечаются чуть позже, на второй-третий день после начала

заболевания. Это вызвано тем, что вирус быстро распространяется и в процессе своей жизнедеятельности выделяет токсины. Для борьбы с инфекцией иммунной системе нужно время и комфортные условия. Поэтому соблюдение предписаний врачей обязательно. Помните, самолечение опасно для жизни, за консультацией по поводу применения любых лекарственных препаратов обращайтесь к специалистам.

Вирус гриппа постоянно мутирует, поэтому каждый год мы имеем дело с его новой вариацией. Он распространён практически на всех континентах – везде, где есть люди. Заражение происходит воздушно-капельным путём, то есть очень быстро, от человека к человеку.

Поэтому, дорогие читатели, ведите здоровый образ жизни, правильно питайтесь и укрепляйте свой иммунитет!

ЖАСТЫҚ ШАҚТЫҢ ЖАРҚЫЛЫ
 Бетті ұйымдастырған Ақжолан ҚАБДЫҒАЛЫМҚЫЗЫ

Жедел сауал

Бос уақытта не істейміз?

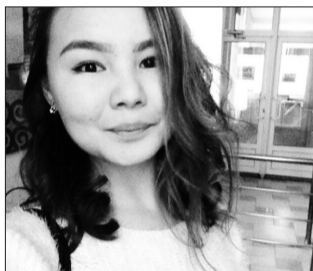
Айдана ҚУАНЫШБАЙ,
ГӨФ журналистика мамандығының 3 курс студенті

Уақыт шіркің, қамшы салдырмастан зулап өтіп жатыр. Көпшілігіміз оған мән бермей жатамыз. Халық арасында «сағат сатып алсаң да, уақытты сатып ала алмайсың» деген пікір бар. Шындығында, уақыт – бізге берілген үлкен мүмкіндік. Сол мүмкіндікті студенттер қалай пайдаланып жүр? Жастар бос уақытында не істейді?

Абай Толғенов, 3 курс студенті:

Бос уақытымның көбін интернетке арнаймын. Өлең тындап, көшеде серуендеймін. Футбол ойнаған да ұнайды.

Гүлім Оразмағанбетова, 1 курс студенті:

Интернетте отырамын. Оқудан кейінгі уақытым университет жанындағы «Өнер студиясында» өтеді. Онда вокал, қобыз үйірмелеріне қатысамын.

Салтанат Жұмарова, психолог:

Студенттер бос уақытының көбін интернетке арнайды. Яғни, белгілі бір ақпарат алу немесе қызықты видеороликтер қарау үшін қолданады. Мұны дұрыс не бұрыс деп кесіп айтуға болмайды. Дегенмен, бос уақыттың бәрін интернетке арнамаған жөн. Біздің уни-

Салтанат Тасболатова, 3 курс студенті:

Үй шаруасына көмектесемін. Одан қалды кітап оқимын. Қолым қалт ете қалса газет-журналдарды ақтаратыным бар.

Марзулан Сейтепов, 2 курс студенті:

Бос уақытым болса достарыммен бірге киноға барамын. Таза ауада серуендеймін, вейбол ойнаймын. Бос уақытты сүйікті ісіммен айналысуға арнау керек.

Әлібек Ахметбек, 3 курс студенті:

Бос уақытымда интернеттен кино қараймын, жаңалықтар оқимын. Бойымды шынықтыру үшін серуендеп, кейде достарыммен киноға барамын.

Блиц-сауалдың қорытындысында, бос уақытты әркім әртүрлі пайдаланатынын түсіндік. Студенттердің 40 пайызы бос уақытын ғаламтор алдында, 30 пайызы мәдени-сауықтыру, 20 пайызы спортпен айналысу, 10 пайызы түнгі клубтар мен ойын алаңдарында өткізгенді күп көреді. Бұл – әркімнің өз қалауы. Өйткені, «бос уақытты тиімді өткізу – өмір сүру стилі» дейді психолог мамандар.

верситетімізде әр түрлі клубтар мен студиялар бар. Онда студенттердің бос уақыттарын тиімді пайдалануға барлық жағдайлар жасалған. Мысалы, «Өнер студиясы», «Ахмет ұрпақтары» дебат-клубы, «Арулар отауы», «Жоғарғы студенттік кеңес» деген сияқты ұйымдар өнер, білімге баулиды. Студенттерге арналған мұндай ұйымдар-

дың қатарын көбейту артықшылық етпейді. Мысалға, журналистика мамандығында оқын жүрген студенттер үшін «Жас журналисттер клубын» ашуға болады. Психология мамандығының студенттерінде университетіміздің жастары үшін оқудан тыс уақытта түрлі ойындар, тренингтер өткізуге мүмкіндіктері бар.

Ұстаздық еткен жалықпас

Үлгілі оқытушы

Бөлірік НҰРТАЙ,
ГӨФ журналистика мамандығының 3 курс студенті

«Университетіміздегі еңбекқор оқытушы кім?» - деп сұраса, мен ойланбастан «Бондаренко Юрий Яковлевич» - деп жауап берер едім.

Мақала кейіпкері, шын мәнінде, өте керемет жан. Ол кісіні танымайтын студент аз шығар. Қысқа бойлы, ақ шашты ағай қолынан қара партфелін тастамайды. Қашан көрсеніз де күліп жүретін әдеті бар. Жылы жүзді оқытушының осы қасиеті өзгелерден ерекшеліп тұрады. Кейде, ол кісіні Эрнест Хэменгвейдің «Старик и море» шығармасының бас кейіпкері Сантьяго қарияға ұқсатамын.

Юрий Яковлевич сырт

көзге ҚМУ-дың қарапайым оқытушыларының бірі болып көрінгенім, жиған тергенім мол, тәжірибелі маман. Осы күнге дейін жазған еңбектерінің саны ұшан-теңіз. Бір өкініштісі, студенттері соның бәрін біле бермейді. Кейіпкеріміз 200-ден астам ғылыми еңбектің, көптеген кітаптардың авторы. Кешегі ММУ-дың түлегі бүгінде қаламыздың мақтаншына айналған. Бір басына жетерлік атағы тағы бар. Доцент, жазушы, профессор, философия ғылымдарының кандидаты, астрономия астрофизика, эзотерика, оккультизм, магия салаларында еңбек жазған керемет кісі.

Юрий Яковлевич университетіміздің философия-тарих кафедрасында оқытушы қызметін атқарып жүр. Жасы ұлғайса да білім бе-

ру ісін жалыққан емес. «Ұстаздық еткен жалықпас, үйретуден балаға» - деген осы болар.

Асыра мақтағаным емес, тіпті оқытушылар қауымының өзі ол кісіні ауыздарынан тастамай мақтап, үлгі етіп жүреді. Ол кісімен шер тарқатып, ауыз толтырып әңгіме айтып, сабағын алғаным жоқ. Десекте, еңбектерін оқып, керектісін жадыма түйіп алуға тырысамын.

Юрий Яковлевичтің еңбекқорлық қасиеті сіздерге ерекше бір серпіліс бере алды ма? Маған ол кісінің күнделікті тірлігі қатты әсер етті. Жалқаулық басып, мақала жазбағаным көп болып еді. Ол кісінің еңбектерімен танысу арқылы мақала жазуға бел байладым. Мен де Юрий Бондаренко сияқты еңбекқор адам болғым келеді.

Талаптың мініп тұлпарын

Үздік ондық

Айсұлу ЗИМИНА,
ГӨФ журналистика мамандығының 1 курс студенті

Біздің заманымыз білектің күшіне емес, білімге сенуге үндейді. Жер бетіндегі небір алпауыт мемлекеттер ғылым игеру арқылы көш бастап отыр емес пе. Алаштың ардақтысы Ахмет Байтұрсыновтың «Білім жарысы» деген мақаласында дәл осы ой айтылады. Адам баласының бір-бірінен ақыл, ғылым, ар, мінез деген қасиеттерімен озатыны күннен күнге дәлелдене түсуде.

Бойға біткен табиғи таланты және еңбекқорлығымен ерекшеленіп жүрген жастар университетімізде көптеп табылады. Олар өз ортасында жауһардай жарқырап жүрген белсенді студенттер. Әр салада жоғары жетістікке қол жеткізген жүйріктер бұдан былай өзара сайысқа түсіп, ҚМУ-дың үздік 10 студентінің қатарына қосылады. Бұл байқау жоғары оқу орнының әкімшілігі мен жастар бастамаларын дамыту орталығының және студенттердің кәсіподақ ұйымы, жоғарғы студенттік кеңесінің ұйымдастыруымен өтеді. 2015 жылдың үздіктерін анықтауға арналған алғашқы іс-шараға 30 үміткер ұсынылды. Қатысушылардың әрқайсысы жеңіске жетуге лайықты жандар. Бірі спорт, мәдениет, ғылым салаларында жеңіске жетсе, енді бірі оқу үлгерімі жағынан алда тұрды. «Сен тұр, мен атайын» дейтін кіл мықтының арасынан 10 студентті таңдап алу қызыл алқасының еншісіне бұйырды. Байқаудың жеңім-

паздары 2015 жылы 28 желтоқсанда жаңа жылдық шырша кешінде марапатталды. Олар:

1. Әйгерім Бейсекова, гуманитарлық-әлеуметтік факультеті психология мамандығының 4 курс студенті;
2. Нұрсұлтан Қасым, гуманитарлық-әлеуметтік факультеті қазақ филологиясы мамандығының 2 курс студенті;
3. Дастан Беков, тарих және құқық мамандығының 4 курс студенті;
4. Дана Түлобаева, заң факультетінің студенті;
5. Дарья Шилова, ветеринарлық факультетінің 3 курс студенті;
6. Сәуле Кайырбекова, АТФ 4 курс студенті;
7. Лаура Ахметвалеева заң факультетінің студенті;
8. Ольга Кретинина, гуманитарлық-әлеуметтік факультеті психология мамандығының 3 курс студенті;
9. Жазира Тағлонова, экономикалық факультетінің 2 курс студенті;
10. Хан Валерия аграрлық-биологиялық факультетінің 4 курс студенті,

«Жас мұраты білім, тәлім – талабы»

Өнер, оқу – жастықтың қару жарағы» -

деп Лияс Жансүгіров айтқандай, биік белестерді бағындырып, Қазақстанның патриоты атанып жүрген жастар елдің мақтаншына айналмақ. Университетіміздің әкімшілігі талабы таудай талантты студенттерді елестергені қандай тамаша! Әсіресе, 1 курс жастарын ынталандыра түсетін үлгілі іс-шара ұйымдастырып жатқан жастар бастамаларын дамыту орталығына, студенттер кәсіподақ ұйымы және жоғарғы студенттік кеңесіне алғыс білдіреміз. Мұндай шаралар дәстүрге айналса нұр үстіне нұр болар еді.

Спорт

Стритболдан жарыс өтті

Жанболат КЕНЖЕҒҰЛ
ГӨФ журналистика мамандығының 3 курс студенті

А.Байтұрсынов атындағы ҚМУ-дың №2 ғимаратының спорт залында стритболдан финалдық ойындар өтті. Жарысқа университетіміздің әр факультетінен жиналған 1 курс студенттері қатысты. Бас төреші қызметін баскетбол ойынынан жаттықтырушы Крупенкин П.В атқарды. Бұл жолғы додада гуманитарлық-әлеуметтік факультетінің қыз-жігіттері ерлегенін айта кеткен жөн.

Екі жақ та қарсыластарын айқын басымдықпен жеңіп, I орынды иемденді. Екінші орын иегерлері арасынан

да осыған ұқсас оқиға болды. Яғни, инженерлік-техникалық факультетінен құралған ерлер командасы да, қыздар командасы да II орынды иеленді. Ал ақпараттық технологиялар факультетінің ерлер құрамасы III орынды місе тұтты. Қыздар арасындағы үштікті ветеринарлық және малшаруашылық өнімдерін өндіру факультетінің бойжеткендері түйіндеді.

Жарыс тартысты өтті деп айта аламын. Әсіресе финалдық ойында қарсыластарымыз жақсы ойын өрнегін көрсетті. Біз алға қойған мақсатымызға жеттік. ИТФ II құрама командасын 12:8 есебімен ұттық. Бір сөзбен айтқанда жарыс жоғары деңгейде өтті» - дейді жетімпаз құраманың ойыншысы, гуманитарлық-әлеуметтік факультетінің 1 курс студенті Алмас Байдрахман.

Увлекательное путешествие

Смена обстановки - полезна!

Проблема

Наушники: польза и вред?

Гаухар КАЛИЕВА,
студентка 2 курса ГСФ
специальность
«журналистика»

В прошлом году мне довелось впервые в жизни покинуть пределы родины. Пунктом назначения для лечебно-оздоровительной поездки стал Китай. Легенды гласят, что источники исцеления и омоложения знаменитый Чингисхан искал именно в стране Восходящего солнца. Самым близким к нам является городской округ в Синьцзян-Уйгурском автономном районе КНР-Урумчи.

Урумчи является наиболее отдаленным от моря крупным городом в мире. Расположен на северных склонах Тянь-Шанских гор. Климат не такой суровый. Здешний часовой пояс опережает казахстанское время на 2 часа. Город приводит в восхищение приезжих историей, культурой, разнообразием этнической картины. Гостей здесь тепло встречают, делятся знаниями о красоте местных пейзажей, традициях и обычаях, памятниках истории.

Первое, что бросается в глаза по прибытию в Урумчи - необыкновенные архитектурные многоэтажные сооружения. Дома, офисы, гостиницы, супермаркеты, клиники - многочисленны и кажутся бесконечны. Вдобавок они все покрыты национальными и яркими росписями. К вечеру город переливается разноцветными огнями. Далее, весьма активное движение в городе не прекращается даже с наступлением ночи. Если у нас рабочий день заканчивается примерно в 7 часов вечера, урумчане продолжают работать до последнего посетителя. Результатом трудолюбия народа является высокая развитость экономики города.

Национальное разнообразие местности также поражает. Здесь мне повстречались: китайцы, уйгуры...монголы и наши земляки. Судя

по словам туземцев, казахов там проживает около 40 %. Об этом свидетельствует наличие множества мечетей.

Так, в течение десяти дней я вместе с папой пребывала в Клинике китайской и монгольской медицины "Халиясинь". Беспокоится о языковом барьере не было необходимости. Среди медперсонала имелось множество переводчиков. Все самое необходимое там предоставлялось. Обследование в данной клинике проходит менее хлопотно, чем у нас. Вместо множества анализов, каждый врач определяет заболевания, руководствуясь пульсовой диагностикой. На удивление доктора могли определить проблемы пациентов с точностью, лишь визуально осмотрев больного, не изучая истории болезни, сделанной ранее у себя на родине. Лечение проходит тоже весьма необычным способом. Иглоукалывание, массажи, травяные терапии, сауны, а также соответствующее здоровое питание. К химическим терапиям прибегают крайне редко. Среди пациентов повстречались приезжие с Кокшетау, Алматы, Астаны, Кызылорды и т.д. Надо признаться, цены здесь не сильно отличаются от наших, но растут еженедельно. "Чего не сделаешь ради здоровья!" - подчеркивали земляки. Нашей отечественной медициной все были вполне довольны, однако устранить причину заболевания оказалось важнее, нежели временно "приглушить" "дорогими химика-

тами. Результатами деятельности клиники я и папа остались весьма довольны. Повторное посещение возможно.

К окончанию поездки необходимо было обзавестись приятными воспоминаниями. По совету местных мы посетили Храм Золотого Будды или его еще называют Парк Красного Света. Построен он по всем правилам, в традициях одновременно даосизма и буддизма. Комплекс храма находится на окраине, примерно в 20 минутах езды. Далее машины не едут, поскольку это в горной местности, необходимо подняться на 800 метров пешком! Вдобавок пришлось обойтись без гида. Но к чему слова, если видишь все сам вочию. Все вокруг как в кино! Периметр храма окружает приятный запах благовоний, всюду раздаются спокойная музыка в национальном стиле. После парадных ворот, около которых стоят стражи, чей лик украшают сами врата, следуют монументы знаменитых монахов. Перила и подножия памятников покрыты множеством "красных ленточек"-пожеланий верующих. Ну и самое главное - статуя Золотого Будды. Монумент примерно 48-50 метров высотой, и весь в золотом сиянии. Фотографироваться на фоне всех экспонатов спешит каждый гость. Глядя на эти культурные ценности, еще больше восхищаешься духовным миром жителей Китая. Мимо

сувенирных лавок, конечно же сложно пройти. Покинуть город было непросто, но как говорят: "в гостях хорошо, а дома все равно лучше".

Вернуться домой в назначенный срок нам помешали погодные нелетные условия (туман-смог). Последние рейсы с Урумчи в Бишкек, Алматы, Астану были отменены. Ко всему прочему, из-за событий в Египте, проверки пассажиров, а также багажа стали строже. Но ночевать в аэропорту людям не пришлось. Авиакомпания «Air Astana» позаботилась о ночлеге и питании путешественников, разместив более 100 человек в 5-звездочном отеле "Hongfu". Тут уж точно можно почувствовать себя героем фильма. Обслуживание и сами номера на высшем уровне, да еще к тому же за счет авиакомпании! Утром же на автобусе нас доставили в аэропорт и просто направили на следующий рейс, заменив посадочные талоны. Добравшись до Астаны, мы опоздали на рейс до Костаная. Но и тут в аэропорту мы не остались, вновь нас устроили в отеле "Parking". Организация и работа отеля почти не уступает заграничным, все таки столичный. Что тут сказать, не каждый же день ты останавливаешься в 5-звездочном отеле, да еще и бесплатно.

Наконец на следующий день мы прибыли домой. Поездка прошла интересно, увлекательно, и главное с пользой для здоровья. Деньги потрачены папой не зря, за что я ему бесконечно благодарна.

"В путешествии главное не столько лечение, а сколько смена обстановки. Ведь целый день на занятиях, а придя домой после уроков, просто валитесь с ног. Малоактивность плюс недостаток кислорода - причины вашего слабого здоровья. Я думаю, каждый родитель должен устроить освежающую и вдохновляющую поездку для своих чад. Это даст много позитивной энергии. Ради ваших улыбок - не страшно, если кошелек немного похудеет», - сказал мой папа Калиев Мурат Амангельдинович.

Томирис СУЛЕЙМЕНОВА,
студентка 2 курса ГСФ
специальность
«журналистика»

Нашу жизнь практически невозможно представить без музыки. А где музыка, там и наушники, позволяющие наслаждаться любимыми мелодиями в любом месте, в любое время, не доставляя беспокойства окружающим.

Наушники давно стали неотъемлемым аксессуаром любого современного человека. Люди засыпают в наушниках, едят в наушниках, ездят в общественном транспорте, гуляют по улицам, не расстаются с ними и на занятиях. Конечно, это удобно, да и модно, но как и любой вещи, у них есть свои плюсы и минусы.

Мы провели небольшой опрос среди жителей нашего города. По его результатам

ком далеко, ему необходим отдых и изоляция от раздражителя.

Степень вредного воздействия на психику или слух, отчасти зависит от типа наушников. Маленькие наушники, которые вставляются непосредственно в слуховой проход, являются самыми вредными для органов слуха. Во-первых, такие наушники не изолированы от внешнего шума и, чтобы хорошо слышать музыку, люди повышают громкость на максимум, что негативно влияет на слух. Во-вторых, вставленный в ухо наушник оказывает давление на кожу, и стимулирует этим выработку ушной серы. Этого вещества вырабатывается с каждым днем все больше, сера уплотняется в проходе, что приводит к образованию «пробок». А вот использование больших наушников, к проблемам со слухом не приводит, если, конечно, не включать макси-

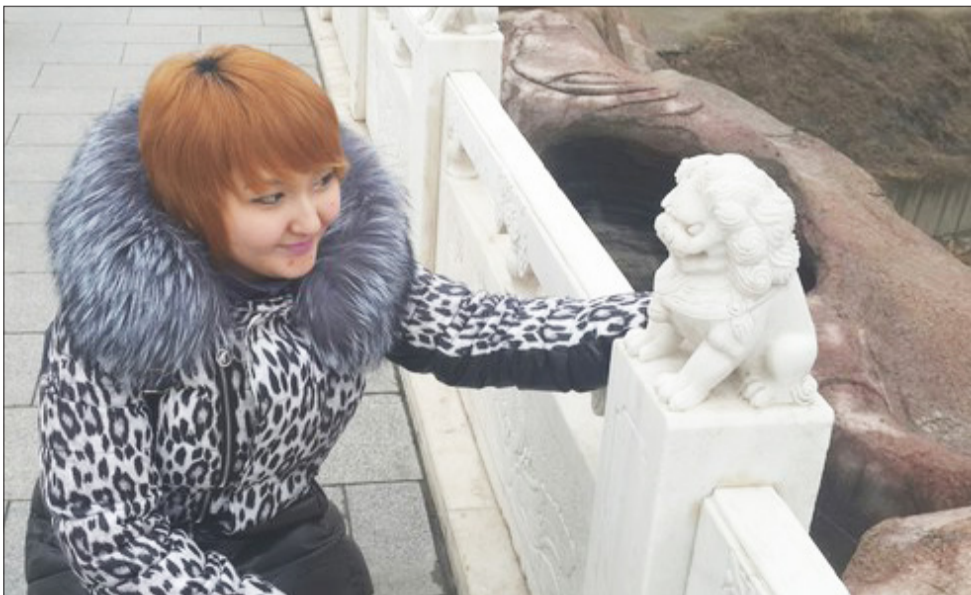

большинство считают, что использование наушников сильно вредит здоровью, в частности слуху. Но помимо слуха, страдает и психика человека, считают горожане. И это не случайно. По мнению специалистов, громкая музыка с жестким логическим ритмом — это постоянная стимуляция нервной системы. Ведь не нужно забывать о том, что любой громкий, резкий звук — это постоянный раздражитель, воздействующий на нервную систему. Это приводит к тому, что нервная система начинает уставать, а в запущенных случаях к астеническому синдрому, то есть к слабости, низкой работоспособности и эмоциональным перепадам. Особенно стоит сказать о детях. У них нервная система еще находится на этапе становления, поэтому она более уязвима, чем у взрослых. При постоянном прослушивании громкой музыки у детей может снизиться слуховой порог, возникнуть усталость и повыситься раздражительность. Медицинские работники сравнивают этот эффект с ситуацией, когда вам в глаза постоянно светила бы красным светом, который тоже является сильнейшим раздражителем. Человек попросту утомляется, и если процесс заходит слиш-

мально звук. Однако, даже при использовании больших наушников, специалисты-отоларингологи советуют ограничить прослушивание музыки 60 минутами в день. Громкость музыки не должна превышать 60 % от максимума.

Однако наушники не только вредят, ведь они нужны не только развлечения. Многие слушают аудиокниги, параллельно делая домашние дела, на занятиях по танцам, при поездке с семьей на далекие расстояния или совершения какой-либо однообразной работы и т.п. А слабослышащим людям наушники просто помогают хорошо слышать окружающие нас звуки. Подобные наушники со слуховыми аппаратами также бывают различных моделей. Одни вставляются непосредственно в слуховой проход, другие крепятся за ушную раковину.

Несмотря на удобство и качество современных наушников, следует помнить о том, что прослушивание громкой музыки через них неминуемо ведет к понижению слуха. А для того, чтобы вернуть себе отличный слух придется пройти серьезное и длительное лечение, уколы, процедуры. Лучше всего, не доводить дело до такой ситуации и беречь себя и то здоровье, которое мы имеем.

"БІЛІМ ЖАРЫСЫ"

МЕНШІК ИЕСІ: А.Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университеті, Редакцияның мекенжайы: Қостанай қаласы, А.Байтұрсынов көшесі, 47. Тел. 511167

Шығарушы редактор А.Өстемирова

Немірді дайындаған ҚМУ-дың журналистика мамандығының студенттері

Беттеген Алина Сушко
Бас маман Қымбат Досжанова

Отпечатано в ТОО "Костанай полиграфия". Ул.Мауленова 16 тел 8(7142)28-02-93
Заказ №225 Тираж 1200 экз.
Объем 2 печатных листа

Газет Қазақстан Республикасының Мәдениет ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде 2002 жылдың 25 наурызында тіркеліп, №2794-г куәлігі берілген